8-2025 Vragen van de Commissie Sociaal Domein naar aanleiding van gesprek met Tactus Verslavingszorg

1. Welke partijen (bijvoorbeeld Tactus, Figulus, IrisZorg) zijn betrokken bij de preventie, signalering en behandeling van verslavingen bij verschillende leeftijdsgroepen?
    a. Wat zijn de specifieke verantwoordelijkheden van deze partijen?
    b. Heeft u zicht in welke mate de verschillende partijen voldoen aan deze verantwoordelijkheden?
    c. Is de samenwerking en doorverwijzing tussen de verschillende partijen effectief?
    d. Waarom is er niet voor gekozen om al deze taken bij één partij onder te brengen? Gaat dat bij de nieuwe aanbesteding wel gebeuren?

2. Welke financiële middelen zijn beschikbaar voor de preventie, signalering en behandeling van verslavingen?
    a. Hoe worden deze middelen verdeeld en ingezet?
    b. Zijn deze middelen toereikend?

3. Welke preventieve maatregelen worden momenteel genomen om verslavingen te voorkomen bij verschillende leeftijdsgroepen?
    a. Om welke verslavingen gaat het hierbij?
    b. Welke effecten hebben deze maatregelen?
    c. Zou een preventiemedewerker, zoals werkzaam in de gemeente Berkelland, hier een goede aanvulling op kunnen zijn? Kunt u dit toelichten?

4. Zijn er in de gemeente Aalten ook woonvormen waar mensen met een verslaving begeleid kunnen wonen? Zo nee, zou dat wel wenselijk zijn en wordt daar actief op ingezet?

5. Groepsdruk kan bij jongeren leiden tot overmatig gebruik van drugs en alcohol.
    a. Wordt hier in het bijzonder aandacht aanbesteed, zo ja door wie (bijvoorbeeld scholen en verenigingen)?
    b. Is de gemeente bevoegd om bezoeken te brengen aan drankketen met het oog op preventie en signalering? Zo ja, gebeurt dit?
    c. Zo ja, zijn hier de effecten van bekend?

6. Ook jongeren in Aalten belanden in het ziekenhuis vanwege alcohol- en drugsgebruik.
    a. Is bekend om hoeveel jongeren het jaarlijks gaat?
    b. Welk vervolgtraject is er daarna voor deze mensen (en hun omgeving)?
    c. Is er een trend zichtbaar in ziekenhuisopnames door alcohol- of drugsgebruik onder jongeren in Aalten, en hoe verhouden deze zich tot buurgemeenten en eerdere jaren?

7. Welke signalen heeft de gemeente Aalten ontvangen over gokverslavingen, met name onder jongeren?
    a. Hoe verhouden de aantallen zich tot buurgemeenten en eerdere jaren?
    b. Wordt hier door de gemeente of door betrokken partijen specifiek op ingezet?
    c. Zo ja, is bekend of deze inzet effectief is?

Linda Oonk

Namens,

De Commissie Sociaal Domein

Raadsmededeling openbaar

Nummer	:	110-2025
Datum	:	8 september 2025
B&W datum	:	16 september 2025
Beh. Ambtenaar	:	C. de Bruijn, J. ten Dolle
Portefeuillehouder	:	H. van Lochem
Onderwerp	:	Beantwoording vragen Commissie Sociaal Domein over verslavingszorg

---

Aanleiding:
Vanuit de Commissie Sociaal Domein zijn vragen gesteld over verslavingszorg in de gemeente Aalten. Met deze raadsmededeling beantwoorden wij deze vragen.

Inhoud mededeling:

1. *Welke partijen (bijvoorbeeld Tactus, Figulus, IrisZorg) zijn betrokken bij de preventie, signalering en behandeling van verslavingen bij verschillende leeftijdsgroepen?*

Iriszorg is betrokken bij preventie op het gebied van zowel jeugd als volwassenen. Figulus doet vanuit het voorliggend veld aan voorlichting als ook het Preventie Platform Jeugd (hierna: PPJ) en de GGD. De behandeling gebeurt zowel door Tactus als Iriszorg. Behandeling van een verslaving bij volwassenen valt overigens niet onder de Wmo, maar vindt plaats via de zorgverzekering.

a. *Wat zijn de specifieke verantwoordelijkheden van deze partijen?*

Signaleren, preventie en behandeling (jeugd) van verslavingen en bemoeizorg.

b. *Heeft u zicht in welke mate de verschillende partijen voldoen aan deze verantwoordelijkheden?*

Ja, voor zover wij weten voldoen de partijen aan de verantwoordelijkheden. De manieren van toezicht hierop zijn verschillend georganiseerd. Op het gebied van preventie spreken we jaarlijks middels een subsidierelatie af wat we aan inzet wensen. Vervolgens evalueren we de inzet en stellen we de subsidie vast op basis van wat er geleverd is. Op het gebied van behandeling is er bij een aanbesteding een kwaliteitsnorm opgesteld waaraan de organisatie voldoet. Ook daar zijn er gesprekken tussen de organisatie en onze contractmanagers. En is er een Regionaal meldpunt waar inwoners, zorgverleners en medewerkers van lokale teams o.a. kwaliteitsproblemen van zorgorganisaties kunnen melden. De inspectie Gezondheidszorg en Jeugd is verder verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering.

c. *Is de samenwerking en doorverwijzing tussen de verschillende partijen effectief?*

Ja.

d. *Waarom is er niet voor gekozen om al deze taken bij één partij onder te brengen? Gaat dat bij de nieuwe aanbesteding wel gebeuren?*

De verschillende organisaties zijn ieder voor zich nodig. Zij hebben namelijk elk hun eigen expertise. Onderling hebben de organisaties contact als een vraag of casus beter door een andere partij opgepakt kan worden, of wanneer er behoefte is aan consultatie of advies. Dit is een afspraak vanuit de regionale inkoop. Verder is het zo dat aanbieders zelf bepalen of zij meedoen aan een aanbesteding. Het is vervolgens aan de beoordeling van de aanbesteding waarvoor een organisatie gegund wordt. Er wordt gegund op basis van een afwegingskader, om aanbieders een eerlijke kans te geven en cliënten de beste zorg.

2. *Welke financiële middelen zijn beschikbaar voor de preventie, signalering en behandeling van verslavingen?*

Middelen uit de Jeugdwet, regionale middelen, middelen vanuit het budget van de Jeugdgezondheidszorg en het preventiebudget.

   a. *Hoe worden deze middelen verdeeld en ingezet?*

Waar nodig, en op basis van informatie uit voorliggende jaren.

   b. *Zijn deze middelen toereikend?*

Ja, op dit moment zijn ze toereikend.

3. *Welke preventieve maatregelen worden momenteel genomen om verslavingen te voorkomen bij verschillende leeftijdsgroepen?*

Bij jeugd gaat het om: Helder op School, Tumult, PPJ aanbod, structurele en incidentele inzet Iriszorg bij calamiteiten. Gesprek GGD op VO met monitoring. Halt op de basisscholen met voorlichting over bijvoorbeeld groepsdruk.

Bij volwassene gaat het om: De Ik Pas campagne (ondersteund door de GGD).
Bij het Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek is alcoholmatiging een speerpunt. Ze zorgen voor informatiemateriaal en themabijeenkomsten voor professionals.

Daarnaast is alcoholmatiging een van de punten vanuit IZA, thema Gezondheid en Preventie. Dit onderdeel wordt het komend jaar verder geconcretiseerd.
Het lokale alcohol preventie en handhavingsplan wordt in 2026 worden opgeleverd.

   a. *Om welke verslavingen gaat het hierbij?*

Het gaat over vapen, roken, gokken, drank, drugs, seks en gamen.

   b. *Welke effecten hebben deze maatregelen?*

Het effect van de preventieve maatregelen is lastig te achterhalen. De reden waarom jongeren of volwassenen wel of niet beginnen aan het gebruik van middelen en daarbij een verslaving ontwikkelen hangt van veel factoren af.
De GGD monitor geeft wel aan wat het gebruik is van bijvoorbeeld drugs of alcohol, maar biedt nog geen inzicht in welke interventies het meeste effect hebben.

   c. *Zou een preventiemedewerker, zoals werkzaam in de gemeente Berkelland, hier een goede aanvulling op kunnen zijn? Kunt u dit toelichten?*

De gemeente Aalten heeft veldwerkers van Iriszorg (Iris in de Buurt, bemoeizorg). Deze zijn laagdrempelig. Ook hebben wij vanuit de gemeente een preventiemedewerker Jeugd die wordt ingezet als er zorgen zijn om een jongere. Hieronder valt ook verslavingsproblematiek.

4. *Zijn er in de gemeente Aalten ook woonvormen waar mensen met een verslaving begeleid kunnen wonen? Zo nee, zou dat wel wenselijk zijn en wordt daar actief op ingezet?*

Organisaties als Tactus en Iriszorg bieden woonvormen aan waar ook mensen met een verslaving begeleid kunnen wonen. Deze zijn regionaal ingekocht. In de Oost-Achterhoek zijn een aantal locaties waar de inwoners van Aalten terecht kunnen.

5. *Groepsdruk kan bij jongeren leiden tot overmatig gebruik van drugs en alcohol.*
   a. *Wordt hier in het bijzonder aandacht aanbesteed, zo ja door wie (bijvoorbeeld scholen en verenigingen)?*

Ja: zowel door Halt, jongerenwerkers, Helder op School, programma Tumult, het aanbod van de GGD op de scholen en het Preventie Platform Jeugd. Bij een aantal verenigingen wordt er actief ingezet op het terugdringen van middelengebruik wat wij als gemeente stimuleren, en wij zetten in op het versterken van de pedagogische basis waarbij een veilig en gezond klimaat binnen een vereniging of organisatie voorop staat.

   b. *Is de gemeente bevoegd om bezoeken te brengen aan drankketen met het oog op preventie en signalering? Zo ja, gebeurt dit?*

De BOA's zijn bevoegd een keet te bezoeken, mits het niet bewoond wordt. Op dit moment gebeurt dat niet. De gemeente vindt dat de keten een belangrijk sociaal doel dienen en nemen dit in de overweging mee om wel of niet een keet te bezoeken. We willen het liefst langskomen om voorlichting te geven over middelengebruik en bijvoorbeeld brandveiligheid en niet om te handhaven. Daarom gaan we de komende tijd proberen of we door de keet zelf kunnen worden uitgenodigd.

c. Zo ja, zijn hier de effecten van bekend?

Deze vraag kan op dit moment nog niet beantwoord worden.

6. Ook jongeren in Aalten belanden in het ziekenhuis vanwege alcohol- en drugsgebruik.

a. Is bekend om hoeveel jongeren het jaarlijks gaat?

Nee, dit zijn medische gegevens waar wij geen inzage in hebben.

b. Welk vervolgtraject is er daarna voor deze mensen (en hun omgeving)?

Het ziekenhuis biedt ouders en kinderen een vervolgtraject aan.

c. Is er een trend zichtbaar in ziekenhuisopnames door alcohol- of drugsgebruik onder jongeren in Aalten, en hoe verhouden deze zich tot buurgemeenten en eerdere jaren?

Hier hebben wij geen inzicht in omdat we niet weten met welke aantallen het ziekenhuis te maken heeft. Wij gaan er vanuit dat het ziekenhuis contact met ons opneemt als er een duidelijke trend zichtbaar is.

7. Welke signalen heeft de gemeente Aalten ontvangen over gokverslavingen, met name onder jongeren?

We hebben geen aantallen omdat dit ook geen openbare informatie is. We horen van de jongerenwerkers dat ze van de jongeren wel meekrijgen dat er online wordt gegokt en dat dit soms problematisch wordt. Onze jongerenwerkers gaan dan het gesprek aan met de jongeren en weten de weg te vinden als een jongere geholpen wil worden, bijvoorbeeld naar Iriszorg of de preventiemedewerker Jeugd. Deze lijnen zijn kort.

a. Hoe verhouden de aantallen zich tot buurgemeenten en eerdere jaren?

Hier hebben we geen inzicht in.

b. Wordt hier door de gemeente of door betrokken partijen specifiek op ingezet?

Alle vormen van verslavings- of genotsmiddelen worden meegenomen in de preventie.

c. Zo ja, is bekend of deze inzet effectief is?

Nee, dit is niet bekend.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:

-